

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

LOZAN

BARIŞ ANTLAŞMASI

Püf bilgiler & Püf yorumlar

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

Püf bilgi: Konferansın toplanma yeri için İtilaf Devletleri Lozan'ı (İsviçre), TBMM ise İzmir'i önermiş, ancak uluslararası geleneklere göre **görüşmelerin tarafsız bir yerde yapılması gerektiğinden** Lozan kabul edilmiştir.

Püf yorum: TBMM, konferans için İzmir'i önermekle; **görüşmeleri takip etmeyi ve gerektiğinde müdahale edebilmeyi** amaçlamıştır.

Önemli:

- Konferansta Türkiye'yi **İsmet Paşa** temsil etmiştir.
- TBMM, Lozan'a gidecek heyetten, **Kapitülasyonlar** ve **Ermeni sorunu** (azınlıklar) konularında **kesinlikle taviz verilmemesini** istemiştir.

Püf çıkarım: TBMM Hükümetinin azınlıklar ve kapitülasyonlar konusunda taviz vermemesi, **tam bağımsızlıktan ödün verilmeyeceğini** gösterir.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

Katılan Devletler:

- Konferansa; **İngiltere, Fransa, İtalya, TBMM Hükümeti, Yunanistan, Romanya, Yugoslavya, Japonya, Belçika ve Portekiz** doğrudan katılmıştır.
 - **Sovyet Rusya ve Bulgaristan Boğazlar** konusu görüşülürken bulunmuş,
 - **ABD** ise **gözlemci** olarak katılmıştır.
-
- İlk görüşmeler **Kapitülasyonlar, Boğazlar, Ermeni sorunu, Musul** gibi konularda antlaşma sağlanamadığı için 4 Şubat 1923'te kesilmiş ancak daha sonra görüşmelere yeniden başlanmış ve **24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Antlaşması** imzalanmıştır.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

SINIRLAR

Suriye Sınırı: Fransa ile imzalanan **Ankara Antlaşması** esas alınmıştır. *(Hatay Misakı Milli sınırları dışında kalmıştır)*

Irak Sınırı: Musul Sorunu yüzünden **çözümlememiş**, Türkiye ile İngiltere arasında yapılacak görüşmelerle belirlenmek üzere **ileri bir tarihe ertelenmiştir**.

Batı Sınırı: Meriç Nehri sınır kabul edilmiştir.

ADALAR

- **Bozcaada, Gökçeada Türkiye'ye,**
- Rodos ve Oniki Ada **İtalya'ya,**
- Kıbrıs **İngiltere'ye,**
- **diğer bütün adalar Yunanistan'a** bırakılmıştır.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

KAPİTÜLASYONLAR

Kapitülasyonlar tamamen kaldırılmıştır.

Püf çıkarım: Tam bağımsızlık - ekonomik bağımsızlık ile ilgilidir)

BOĞAZLAR: Başkanlığını Türkiye'nin yapacağı, **uluslararası bir komisyona** bırakıldı.

Püf yorum: Boğazların, Türkiye'nin başkanlığındaki uluslararası bir komisyona bırakılması **Türkiye'nin egemenlik haklarını zedeleyici** niteliktedir.

AZINLIKLAR: Türkiye'deki **tüm azınlıklar Türk vatandaşı** kabul edilmiştir.

Püf çıkarım: Avrupalıların azınlıkları bahane ederek **içişlerimize karışması engellenmiştir.** (tam bağımsızlık)

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

NÜFUS MÜBADELESİ (DEĞİŞ - TOKUŞ): Türkiye'deki **Rumlar** ile Yunanistan'daki **Türklerin** karşılıklı olarak **değiştirilmesi** kararı alınmıştır.

SAVAŞ TAZMİNATI: Yunanistan, Edirne'nin **Karaağaç** kasabasını Türkiye'ye vermiştir.

Püf çıkarım: *Yunanistan'ın savaşın sorumluluğunu üstlendiğini gösterir.*

YABANCI OKULLAR: Türkiye'deki bütün yabancı okulların Türk devletinin düzenleyeceği esaslara göre eğitim yapmaları kararlaştırılmıştır.

Püf yorum: Türkiye egemenlik haklarından taviz vermemiştir.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

FENER RUM PATRİKHANESİ: Türkiye aleyhinde siyasi faaliyetlerde bulunmamak şartıyla açık bırakılmıştır.

Püf çıkarım: Dinî özgürlüklere önem verildiğini ve hoşgörülü olduğunu gösterir.

DIŞ BORÇLAR: Osmanlı borçlarının Osmanlı Devletinden ayrılan devletlere paylaştırılarak taksitle ödenmesi kararlaştırılmıştır.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASININ ÖNEMİ

LOZAN ANTLAŞMASININ ÖNEMİ

- ✓ Yeni Türk Devleti'nin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü tüm devletler tarafından tanınmıştır.
- ✓ Misakı Milli sınırları büyük ölçüde gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Günümüze kadar geçerliliğini koruyan bir antlaşmadır.
- ✓ Emperyalizme karşı başarılı olması nedeniyle sömürge altındaki milletlere örnek olmuştur.

Lozan'dan Kalan Sorunlar

Not: Çözümlemeyen tek sorun **Musul sorunudur.** (Irak sınırı)

Püf bilgi: Misakı Milli sınırları dışında kalan **Hatay** ve yönetimi uluslararası bir komisyona bırakılan **Boğazlar** daha sonra çözümlenmiştir.

*Bir sonraki dersimizde
4.Üniteye geçeceğiz.*

